

Věc T-314/01

Coöperatieve Verkoop- en Productievereniging van Aardappelmeel en Derivaten Avebe BA

v.

Komise Evropských společenství

„Hospodářská soutěž – Kartelové dohody – Glukonát sodný – Článek 81 ES –
Pokuta – Možnost přičíst protiprávní jednání sdružení bez vlastní právní subjektivity
jeho mateřské společnosti – Článek 15 odst. 2 nařízení č. 17 – Práva obhajoby –
Dokumenty zprošťující odpovědnosti – Zásada proporcionality –
Povinnost odůvodnění“

Rozsudek Soudu (třetího senátu) ze dne 27. září 2006 . . . . . II - 3089

Shrnutí rozsudku

1. *Hospodářská soutěž – Správní řízení – Dodržování práv obhajoby
(Článek 81 odst. 1 ES; nařízení Rady č. 17, čl. 19 odst. 1)*

2. *Hospodářská soutěž – Správní řízení – Dodržování práv obhajoby*
(Nařízení Rady č. 17)
3. *Hospodářská soutěž – Správní řízení – Přístup ke spisu*
(Nařízení Rady č. 17)
4. *Hospodářská soutěž – Pravidla Společenství – Protiprávní jednání podniku – Přičitatelnost jinému podniku s ohledem na hospodářské a právní vazby, které je spojují*
(Článek 81 odst. 1 ES)

1. Dodržování práv obhajoby je základní zásadou práva Společenství a musí být zachováno za všech okolností, zejména v jakémkoliv řízení, které může vést k pokutám, i když se jedná o správní řízení. Tato zásada požaduje, aby dotyčným podnikům a sdružením podniků bylo již ve stadiu správního řízení umožněno užitečně vyjádřit jejich stanovisko k reálnosti a relevanci skutkových okolností, vytýkaných skutečností a okolností dovolávaných Komisí.

Za takových okolností je totiž úryvek odpovědi na oznámení námitek nebo dokument připojený k takové odpovědi důkazem v neprospěch různých stran, které se údajně podílely na protiprávním jednání

Tato zásada se uplatní, také pokud se Komise opírá o úryvek z odpovědi na oznámení námitek za účelem přičtení protiprávního jednání nějakému podniku.

V tomto ohledu, pokud se Komise v řízení podle čl. 81 odst. 1 ES zamýšlí za účelem určení existence protiprávního jednání opřít o úryvek odpovědi na oznámení námitek nebo o dokument připojený k takové odpovědi, musí ostatním účastníkům takového řízení umožnit vyjádřit se k takovému důkazu.

Dotyčnému podniku přísluší prokázat, že výsledek, ke kterému Komise dospěla ve svém rozhodnutí by byl jiný, kdyby byl neoznámený dokument, na kterém Komise založila obvinění tohoto pod-

niku, odmítnut jako důkaz v jeho neprospěch.

(viz body 49–52)

2. V rámci kontradiktorního řízení organizovaného podle prováděcích pravidel článků 81 ES a 82 ES není možné, aby pouze Komisi příslušelo rozhodnout, jaké dokumenty jsou užitečné pro obhajobu podniků účastnících se řízení o protiprávním jednání porušujícím pravidla hospodářské soutěže. Zejména s ohledem na obecnou zásadu rovnosti zbraní nelze připustit, aby Komise sama mohla rozhodovat o použití, či nepoužití dokumentů proti žalobkyni, zatímco žalobkyně by k nim neměla přístup, a tedy nemohla učinit odpovídající rozhodnutí o jejich použití, či nepoužití pro svoji obhajobu.

(viz bod 66)

3. Pokud se potvrdí, že v průběhu správního řízení zahájeného z důvodu porušení pravidel Společenství v oblasti hospodářské soutěže Komise neoznámila dotčenému podniku existenci dokumentů, které by mohly obsahovat důkazy v jeho prospěch, lze konstatovat porušení práv obhajoby, pouze pokud je

zjištěno, že správní řízení mohlo mít odlišný výsledek v případě, že by dotčený podnik měl v průběhu uvedeného řízení přístup k daným dokumentům. Pokud se uvedené dokumenty nacházejí ve vyšetřovacím spise Komise, je takové porušení práv obhajoby nezávislé na způsobu, jakým se dotčený podnik choval v průběhu správního řízení. Oproti tomu pokud se dokumenty zprošťující odpovědnosti nenacházejí ve vyšetřovacím spise Komise, lze konstatovat porušení práv obhajoby, pouze pokud podnik předložil Komisi v průběhu správního řízení výslovnou žádost o přístup k uvedeným dokumentům; pokud tak neučinil, nemůže se nadále dovolávat tohoto důvodu v případě podání žaloby na zrušení konečného rozhodnutí.

(viz bod 67)

4. Protisoutěžní jednání podniku může být přičteno jinému podniku, pokud neurčoval své jednání na trhu samostatně, ale v zásadě uplatňoval pokyny vydané posledně uvedeným podnikem, zejména s ohledem na hospodářské a právní vazby, které je spojují.

V tomto ohledu se Komise nemůže spokojit s konstatováním, že podnik „mohl“ vykonávat takový rozhodující vliv na jiný podnik, aniž by bylo třeba ověřit, zda takový vliv skutečně vykonával. Komisi naopak v zásadě přísluší prokázat takový rozhodující vliv na základě souhrnu skutkových okolností, mezi které patří zejména případná řídicí pravomoc jednoho z uvedených podniků vůči druhému podniku.

Nicméně pokud má mateřská společnost 100 % kontrolu nad dceřinou společností, která se dopustila protiprávního jednání, existuje vyvratitelná domněnka,

podle které uvedená mateřská společnost skutečně vykonávala rozhodující vliv na chování své dceřiné společnosti. Proto přísluší mateřské společnosti vyvrátit uvedenou domněnku předložením důkazů, které mohou prokázat nezávislost její dceřiné společnosti.

Totéž platí, pokud dvě společnosti vlastní každá 50 % subjektu, který řídí společně a v trvalém úzkém souladu.

(viz body 135–136, 138)